

Fælles Faglige Begreber - notat om udvikling af fælles og klassificerede begreber for funktionsevne v.3.0

Den 30. august og 13. september 2018 afholdt KL og Socialstyrelsen 2 workshops samt en mailhøringsrunde med en arbejdsgruppe bestående af 16 kommuner, hvoraf 12 repræsentanter for myndighed og 4 repræsentanter fra udfører deltog.¹

Formålet har været en praksisnær kvalitetssikring af en bruttoliste over begreber for funktionsevne.

Proces for udvikling af bruttolisten

Baggrunden for bruttolisten er en begrebsafdækning af 48 kommuners input samt 28 forskellige måle- og udredningsmetoder og –redskaber. KL har gennemført begrebsafdækningen, mens analyse, tilblivelse af bruttolisten og kvalitetssikringsproces har fundet sted i samarbejde med Socialstyrelsen.

Afdækningen påbegyndte i sommeren 2017 og afsluttede i foråret 2018. Projektet har tilstræbt, at det fælles og klassificerede sprog for funktionsevne skal afspejle kommunernes arbejde med borgerne. Udviklingen beror derfor på en datadrevet og praksisnær afdækning.

Når begreberne for funktionsevne klassificeres og implementeres i it-fagsystemerne bliver de databærende. For datakvalitetens skyld fordrer det, at begreberne er intuitivt forståelige, afspejler kommunernes behov og er nyttige og meningsfulde i det daglige arbejde.

Voksenudredningsmetodens temaer har vist sig at være et godt udgangspunkt for at finde et fælles sprog mellem myndighed og udfører. Projektets tidligere undersøgelse i analysefasen (Q1 og Q2, 2017) viser, at 90 kommuner anvender sagsbehandlingsmetoden, mens godt en tredjedel af kommunerne har implementeret Faglige Kvalitetsoplysninger (FKO), som indeholder det samme begrebsapparat, hos udfører.

Dog resulterede begrebsafdækningen i 565 forskellig formuleringer og fagudtryk, som beskriver borgerens situation. En så stor variation i begreber om borgernes funktionsevne er ugunstig for datakvaliteten og samspillet mellem kommunerne, når kommunerne vil skabe viden om, hvilke funktionsevnetilstande, som indsatserne er virkningsfulde på.

Klassifikation og terminologi

Med ajourføringen af Voksenudredningsmetodens begreber, knyttes der i højere grad an til WHO's 'International Classification of Functioning, Disabi-

Dato: 10. februar 2020

Sags ID: SAG-2018-06636
Dok. ID: 2879216

E-mail: NIOF@kl.dk
Direkte: 3370 3130

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 1 af 16

---

¹ Deltagerkommunerne kan findes på sidste side i dette notat.

lity and Health' (ICF), som anvendes bredt på forskellige områder. Klassifikationen er internationalt anerkendt og borger for ensartethed og systematik ifm. udredning og beskrivelse af funktionsevne på forskellige områder.

Til at klassificere begreberne for funktionsevne samarbejder FFB med Aalborg Universitet om den internationale referenceterminologi SNOMED CT. Referenceterminologien er så omfangsrig at den kan binde forskellige fagsprog og dermed forskellige faggrupper sammen.

Et fælles sprog indenfor kommunernes social- og sundhedsområde er forudsætning for at det borgernære personale fortsat kan levere indsatser af høj kvalitet. Der skabes mulighed for at få et samlet flerfagligt overblik over borgerens sundhedsmæssige og socialfaglige situation og tiltag. Fagmedarbejderne kan i tillæg undgå dobbeltdokumentation. Den fælles referenceterminologi SNOMED CT er en forudsætning for at realisere dette potentiale.

Overvejelser vedrørende Voksenudredningsmetoden

Metodisk er der også grundlag for ændringer. Klassifikationen over målgrupper, som kan modtage ydelser efter Serviceloven, fremgår to gange i Voksenudredningsmetodens faser, mens dens anvendelse er forskellig. Det kan virke forvirrende i sagsbehandlerens anvendelse af metoden. Dertil er det uhensigtsmæssigt, at målgruppebegreberne er diagnoselignende.

I sagsoplysningsfasen erstattes målgruppeklassifikationen af nye begreber vedr. funktioner og forhold. Målgruppekategoriene fremgår fortsat i sagsafgørelsesfasen, så sagsbehandleren kan registrere de nødvendige informationer efter oplysning og vurdering af borgerens sag. Ved at fokusere på funktioner og forhold, som påvirker en persons funktionsevne, muliggøres en mere retvisende og individuel udredning af borgernes situation og behov.

Skiftet fra det meget problemorienterede er i tråd med en mere recovery-orienteret og rehabiliterende tilgang, som har stor bevågenhed på det specialiserede socialområde. Det er søgt, at begreberne for så vidt er neutrale, så de anspore myndighed og udfører til også at dokumentere borgerens ressourcer.

Følgende oplystes beslutninger og begrundelser for ændringerne. Udover de nævnte begrundelser baseres størstedelen af begrebsapparatet på fund vedrørende det samme eller lignende begreber i projektets datadrevne undersøgelse af kommunernes praksis, som nævnt ovenfor.

Dato: 10. februar 2020

Sags ID: SAG-2018-06636
Dok. ID: 2879216

E-mail: NIOF@kl.dk
Direkte: 3370 3130

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 2 af 16

Funktioner og forhold

Fysiske funktioner

- Hørelse
- Stemme og tale
- Syn
- Bevægelse
- Smerte og sansefunktioner

Mentale funktioner

- Bevidsthedstilstand
- Orienteringsevne
- Igangsætning og motivation
- Intellektuelle funktioner
- Psykosociale funktioner
- Hukommelse
- Følelser og adfærd
- Opmærksomhed og koncentrationsevne
- Virkelighedsopfattelse
- Organisering og planlægning
- Problemløsning
- Indsigt i egen situation

Sociale forhold

- Familiesituation
- Boligsituation
- Økonomisk situation
- Uddannelse og job
- Interesser
- Traumatiske oplevelser
- Kriminalitet
- Prostitution

Sundhedsforhold

- Kost
- Søvn
- Døgnrytme
- Motion
- Tobak
- Rusmidler
- Fysisk helbred
- Sundhedsfaglig behandling og træning

Omgivelsesfaktorer

Omgivelser

- Boligområde
- Holdninger i omgivelserne
- Personer i netværk

Aktivitet og deltagelse

Relationer

- Indgå i samspil og kontakt
- Deltage i sociale fællesskaber og fritidsaktiviteter
- Varetage relationer til netværk

Samfundsliv

- Varetage uddannelse
- Varetage beskæftigelse
- Varetage økonomi
- Varetage bolig
- Håndtere post

Kommunikation

- Forstå meddelelser
- Fremstille meddelelser
- Samtale
- Anvende kommunikationsudstyr og –teknikker

Praktiske opgaver

- Udvide hjælp og omsorg for andre
- Passe ejendele
- Købe ind
- Lave mad
- Gøre rent
- Vaske tøj

Egenomsorg

- Klæde sig af og på
- Vaske sig
- Pleje sin krop
- Spise
- Drikke
- Gå på toilettet
- Varetage sin seksualitet
- Dyrke interesse
- Varetage egen sundhed

Mobilitet

- Gå og bevæge sig
- Ændre og opretholde kropsstilling
- Bære, flytte og håndtere genstande
- Færdes med transportmidler

Begreb: Fysiske funktioner

Beslutning: Overtemaet omdøbes fra 'Fysisk funktionsnedsættelse' til 'Fysiske funktioner'

Begrundelse: Den sproglige ændring skal flytte fokus fra *begrænsning* til det neutrale *funktion* – i tråd med den recovery-orienterede tilgang og rehabilitering. Der er udelukkende tale om en sproglig ændring, som skal muliggøre, at der ses på borgerens hele situation og borgerens behov frem for et ensidigt fokus på borgerens funktionsnedsættelse. Borgeren bliver mødt som et menneske med funktioner fremfor at blive sat i kasse som en målgruppe forud for den egentlige udredning.

I temaet registreres objektive, faktuelle og konstaterbare oplysninger og ikke oplysninger om, hvorledes funktionerne udmønter sig ift. at deltage i samfundslivet eller udføre aktiviteter i dagligdagen.

Begreb: Hørelse

Beslutning: Undertemaet omdøbes fra 'Hørenedsættelse'

Begrundelse: Den sproglige ændring skal flytte fokus fra *begrænsning* til det neutrale *funktion* – i tråd med den recovery-orienterede tilgang og rehabilitering. Begrebet knytter desuden mere an til ICF.

Begreb: Stemme og tale

Beslutning: Undertemaet omdøbes fra 'Kommunikationsnedsættelse'

Begrundelse: Den sproglige ændring skal flytte fokus fra *begrænsning* til det neutrale *funktion* – i tråd med den recovery-orienterede tilgang og rehabilitering. Begrebet knytter desuden mere an til ICF.

En anden årsag til omdøbningen er at undgå det begrebslige overlap til aktivitet- og deltagelsestemaet 'Kommunikation', hvilket kan være u hensigtsmæssigt, da ressourcer eller begrænsninger ved stemme og tale-funktionen kan have betydning for alle aktivitet- og deltagelsestemaerne.

Begreb: Syn

Beslutning: Undertemaet omdøbes fra 'Synsnedsættelse'

Begrundelse: Den sproglige ændring skal flytte fokus fra *begrænsning* til det neutrale *funktion* – i tråd med den recovery-orienterede tilgang og rehabilitering. Begrebet knytter desuden mere an til ICF.

Begreb: Bevægelse

Beslutning: Undertemaet omdøbes fra 'Mobilitetsnedsættelse'

Begrundelse: Den sproglige ændring skal flytte fokus fra *begrænsning* til den neutrale *funktion* – i tråd med den recovery-orienterede tilgang og rehabilitering. Begrebet knytter desuden mere an til ICF.

En anden årsag til omdøbningen er at undgå det begrebslige overlap til aktivitet- og deltagelsestemaet 'Mobilitet', hvilket kan være uhensigtsmæssigt, da ressourcer eller begrænsninger ved bevægelsesfunktionen kan have betydning for alle aktivitet- og deltagelsestemaerne.

Begreb: Smerte og sansefunktioner

Beslutning: Undertemaet oprettes under 'Fysiske funktioner'

Begrundelse: WHO har udviklet et generisk core set, som det anbefales at benyttes som basis i alle udredningsmetoder og her fremgår 'Opfattelse af smerte'.

Deltagere på den kommunale arbejdsgruppe ønskede at udbygge undertemaet, så en række øvrige sansefunktioner var indeholdt.

Dato: 10. februar 2020

Sags ID: SAG-2018-06636
Dok. ID: 2879216

E-mail: NIOF@kl.dk
Direkte: 3370 3130

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 5 af 16

Begreb: Mentale funktioner

Beslutning: Overtemaet omdøbes fra 'Psykisk funktionsnedsættelse'

Begrundelse: Betegnelsen 'Mentale funktioner' er i overensstemmelse med ICF og den sproglige ændring flytter fokus fra *begrænsning/nedsættelse* til det neutrale *funktion*.

Det er tilstræbt at finde de funktioner, der kendetegner de målgrupper, der hidtil har været registreret på. Med de nye funktioner rummer modellen også komplicerede borgere med sammensatte funktionsnedsættelser, ligesom det sikres, at der ikke mangler kategorier for borgere i bestemte målgrupper.

Tidligere muliggjorde modellen fx ikke, at man kunne registrere, hvis en borger tilhørende en specifik målgruppe også havde problemer med hukommelsen, da denne funktion kun blev nævnt i forbindelse med begrebet 'Demens'. Nu er funktionen 'Hukommelse' de-koblet det diagnose-lignende demensbegreb og kan derfor benyttes i kombination med de øvrige, så udredningen bliver så retvisende som muligt.

For flere af undertemaerne er der hentet inspiration fra en mapning mellem de diagnoselignende målgrupper og begreber i ICF. Mapningen er foretaget af CFK · Folkesundhed og Kvalitetsudvikling, MarselisborgCentret, Region Midtjylland i 2014 i forbindelse med udviklingen af funktionsevnetilstande til Fælles Sprog III.

Notatet kan tilgås her http://www.marselisborgcentret.dk/siteassets/icf/notat_kl_190215.pdf

I temaet registreres objektive, faktuelle og konstaterbare oplysninger og ikke oplysninger om, hvorledes funktionerne udmønter sig ift. at deltage i samfundslivet eller udføre aktiviteter i dagligdagen.

Begreb: Bevidsthedstilstand

<p>Beslutning: Undertemaet oprettes under 'Mentale funktioner'.</p> <p>Begrundelse: Der fokuseres på borgers mentale funktion og der knyttes i højere grad an til ICF. Undertemaet kendetegner typisk flere af de målgrupper, som før fremgik i VUM's sagsoplysningsfase.</p>
<p>Begreb: Orienteringsevne</p> <p>Beslutning: Undertemaet oprettes under 'Mentale funktioner'.</p> <p>Begrundelse: Der fokuseres på borgers mentale funktion og der knyttes i højere grad an til ICF. Undertemaet kendetegner typisk flere af de målgrupper, som før fremgik i VUM's sagsoplysningsfase.</p> <p>Begrebet er også en funktionsevnetilstand i FSIII.</p>
<p>Begreb: Igangsætning og motivation</p> <p>Beslutning: Undertemaet oprettes under 'Mentale funktioner'.</p> <p>Begrundelse: Der fokuseres på borgers mentale funktion. Begrebets ækvivalens i ICF er 'b130 energi og handlekraft'. Det valgte synonym var foretrukket af den kommunale arbejdsgruppe, da motivation er mere praksisnært og er en forudsætning for rehabilitering og recovery. Undertemaet kendetegner typisk flere af de målgrupper, som før fremgik i VUM's sagsoplysningsfase.</p> <p>Begrebets synonym 'Energi og handlekraft' er også en funktionsevnetilstand i FSIII.</p>
<p>Begreb: Intellektuelle funktioner</p> <p>Beslutning: Undertemaet oprettes under 'Mentale funktioner'.</p> <p>Begrundelse: Der fokuseres på borgers mentale funktion og der knyttes i højere grad an til ICF. Undertemaet kendetegner typisk flere af de målgrupper, som før fremgik i VUM's sagsoplysningsfase.</p>
<p>Begreb: Psykosociale funktioner</p> <p>Beslutning: Undertemaet oprettes under 'Mentale funktioner'.</p> <p>Begrundelse: Der fokuseres på borgers mentale funktion og der knyttes i højere grad an til ICF. Undertemaet kendetegner typisk flere af de målgrupper, som før fremgik i VUM's sagsoplysningsfase.</p>
<p>Begreb: Hukommelse</p> <p>Beslutning: Undertemaet oprettes under 'Mentale funktioner'.</p> <p>Begrundelse: Der fokuseres på borgers mentale funktion og der knyttes i højere grad an til ICF. Undertemaet kendetegner typisk flere af de målgrupper, som før fremgik i VUM's sagsoplysningsfase.</p>

Dato: 10. februar 2020

Sags ID: SAG-2018-06636
Dok. ID: 2879216

E-mail: NIOF@kl.dk
Direkte: 3370 3130

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 6 af 16

<p>Begrebet er også en funktionsevnetilstand i FSIII.</p>
<p>Begreb: Følelser og adfærd</p> <p>Beslutning: Undertemaet oprettes under 'Mentale funktioner'.</p> <p>Begrundelse: Undertemaet er sammensat af de to ICF-begreber: 'b126 temperament og personlighed' og 'b152 følelsesfunktioner'. Da følelser og adfærd hænger tæt sammen, vurderes det, at det giver bedst mening for sagsbehandler og udfører i dokumentationspraksissen, at fund vedrørende disse funktioner registreres samlet.</p> <p>De tidligere målgruppebegreber over <i>udadreagerende, indadreagerende, selvskadende og seksuelt krænkende adfærd samt selvmordstanker eller -forsøg</i> rummes nu under følelser og adfærd.</p> <p>I FSIII er 'Følelsesfunktioner' også en funktionsevnetilstand.</p>
<p>Begreb: Opmærksomhed og koncentrationsevne</p> <p>Beslutning: Undertemaet oprettes under 'Mentale funktioner'.</p> <p>Begrundelse: Den kommunale arbejdsgruppe foretrak, at undertemaet blev udbygget med <i>koncentrationsevne</i>, så undertemaet både drejer sig om fokusering på eksterne stimuli og indre oplevelser i definitionen af begrebet.</p> <p>Der fokuseres på borgers mentale funktion og begrebet bygger på ICF. Undertemaet kendetegner typisk flere af de målgrupper, som før fremgik i VUM's sagsoplysningsfase.</p>
<p>Begreb: Virkelighedsopfattelse</p> <p>Beslutning: Undertemaet oprettes under 'Mentale funktioner'.</p> <p>Begrundelse: Der fokuseres på borgers mentale funktion og der knyttes i højere grad an til ICF, idet begrebet bygger på 'b156 opfattelse' i ICF. Undertemaet kendetegner typisk flere af de målgrupper, som før fremgik i VUM's sagsoplysningsfase.</p>
<p>Begreb: Organisering og planlægning</p> <p>Beslutning: Undertemaet oprettes under 'Mentale funktioner'.</p> <p>Begrundelse: Der fokuseres på borgers mentale funktion og der knyttes i højere grad an til ICF. Undertemaet kendetegner typisk flere af de målgrupper, som før fremgik i VUM's sagsoplysningsfase. Projektets afdækning viste, at mange kommuner beskriver borgers struktureringsevne, hvilket vurderes at være ækvivalent med 'Organisering og planlægning' i ICF.</p>
<p>Begreb: Problemløsning</p> <p>Beslutning: Undertemaet oprettes under 'Mentale funktioner'.</p>

Dato: 10. februar 2020

Sags ID: SAG-2018-06636
Dok. ID: 2879216

E-mail: NIOF@kl.dk
Direkte: 3370 3130

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 7 af 16

Begrundelse: Der fokuseres på borgers mentale funktion og der knyttes i højere grad an til ICF. Undertemaet kendetegner typisk flere af de målgrupper, som før fremgik i VUM's sagsoplysningsfase.

Begreb: Indsigt i egen situation

Beslutning: Undertemaet oprettes under 'Mentale funktioner'.

Begrundelse: Projektets afdækning viste, at mange kommuner beskriver borgers indsigt i og forståelse for funktionsnedsættelsen eller det sociale problem, hvilket vurderes at være ækvivalent med 'Indsigt' i ICF. For at gøre undertemaet mere intuitivt forståeligt valgte termen 'Indsigt i egen situation'.

Dato: 10. februar 2020

Sags ID: SAG-2018-06636
Dok. ID: 2879216

E-mail: NIOF@kl.dk
Direkte: 3370 3130

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 8 af 16

Begreb: Sociale forhold

Beslutning: Overtemaet 'Socialt problem' erstattes med 'Sociale forhold', hvilket svarer til 'personlige faktorer' i ICF. Der er her identificeret en række begreber, som har særlig relevans for det sociale område.

Det begrebslige indhold er: Hvad som helst, som ikke er indeholdt i fysisk eller psykisk funktion eller sundhed og omgivelser, men som påvirker din funktionsevne. Der er tale om forhold relateret til personen og personens baggrund og historie, som influerer på personens funktionsevne. Undertemaerne 'Kriminalitet' og 'Prostitution' er bibeholdt fra det tidligere 'Socialt problem' tema, mens de øvrige undertemaer udgår eller erstattes af andre undertemaer.

Begrundelse: Der er tale om en sproglig ændring, som skal muliggøre, at der i overensstemmelse med rehabilitering og recovery ses på borgerens hele situation og borgerens behov frem for et ensidigt fokus på borgerens sociale problem. Borgeren bliver mødt som et menneske, hvor nogle særlige sociale forhold gør sig gældende, fremfor at blive sat i kasse som en målgruppe forud for den egentlige udredning.

Det er ikke funktioner, men derimod en række udvalgte sociale forhold, som kan være relevante at sætte fokus på i udredningen, fordi at de på linje med kroppens fysiske og mentale funktioner kan påvirke borgerens mulighed for at udføre aktiviteter og deltage i samfundslivet og dermed funktionsevne.

I temaet registreres objektive, faktuelle og konstaterbare oplysninger og ikke oplysninger om, hvorledes borgeren formår at varetage, deltage i eller udføre aktiviteter vedr. undertemaerne.

Begreb: Familiesituation

Beslutning: Undertemaet oprettes under 'Sociale forhold'.

Begrundelse: Med det nye undertema muliggøres det nu at dokumentere relevant information om, hvorledes den samlede mængde af forhold omkring borgerens familiesituation påvirker borgers funktionsevne positivt som negativt.

Begreb: Boligsituation

Beslutning: Undertemaet oprettes under 'Sociale forhold'.

Dato: 10. februar 2020

Sags ID: SAG-2018-06636
Dok. ID: 2879216

E-mail: NIOF@kl.dk
Direkte: 3370 3130

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 9 af 16

Begrundelse: Med det nye undertema muliggøres det nu at dokumentere relevant information om, hvorledes den samlede mængde af forhold omkring borgerens bolig-situation påvirker borgerens funktionsevne positivt som negativt.

Undertemaet 'Bolig', som før lå under 'Samfundsliv', er nu optaget under 'Boligsituati-on'.

Begreb: Økonomisk situation

Beslutning: Undertemaet oprettes under 'Sociale forhold'.

Begrundelse: Med det nye undertema muliggøres det nu at dokumentere relevant information om, hvorledes den samlede mængde af forhold omkring borgerens øko-nomiske situation påvirker borgerens funktionsevne positivt som negativt.

Begreb: Uddannelse og job

Beslutning: Undertemaet oprettes under 'Sociale forhold'.

Begrundelse: Med det nye undertema muliggøres det nu at dokumentere relevant information om, hvorledes den samlede mængde af forhold omkring borgerens ud-dannelse og jobsituation påvirker borgerens funktionsevne positivt som negativt.

Begreb: Interesser

Beslutning: Undertemaet oprettes under 'Sociale forhold'.

Begrundelse: Undertemaet fremgik ikke af den tidligere temaoversigt. Borgers inte-resser kan have særlig betydning for borgeren og påvirke borgers funktionsevne i så-vel en positiv som negativ retning, hvilket kan være relevant at belyse under udred-ningen.

Begreb: Traumatiske oplevelser

Beslutning: Undertemaet oprettes under 'Sociale forhold'

Begrundelse: Begrebets beskaffenhed muliggør, at flere oplevelser af traumatisk ka-rakter kan registreres. Undertemaet dækker dermed både over flere af de tidligere målgruppebegreber – eksempelvis 'Omsorgssvigt' og 'Overgreb' – og over andre re-levante traumatiske oplevelser, der kan tilskrives som årsag til borgerens nuværende situation.

Den kommunale arbejdsgruppe havde ingen kommentarer til oprettelsen af underte-maet.

Begreb: Kriminalitet

Beslutning: Undertemaet bibeholdes

Begrundelse: Den kommunale arbejdsgruppe appellerede til, at begrebet ikke udgår fra begrebssættet. Det bør fortsat fremgå som et selvstændigt undertema, da undertemaet er af en så særlig en karakter, at det vil virke kunstigt at registrere informationer omkring emnet på et andet begreb end netop dette.

Begreb: Prostitution

Beslutning: Undertemaet bibeholdes.

Begrundelse: Den kommunale arbejdsgruppe appellerede til, at begrebet ikke udgår fra begrebssættet. Det bør fortsat fremgå som et selvstændigt undertema, da undertemaet er af en så særlig en karakter, at det vil virke kunstigt at registrere informationer omkring emnet på et andet begreb end netop det.

Dato: 10. februar 2020

Sags ID: SAG-2018-06636
Dok. ID: 2879216

E-mail: NIOF@kl.dk
Direkte: 3370 3130

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 10 af 16

Begreb: Sundhedsforhold

Beslutning: 'Sundhed' flyttes fra aktivitet- og deltagelsestemaerne til det blå, faktuelle og objektive niveau og benævnes 'Sundhedsforhold'.

Begrundelse: Temaet har ikke aktivitet- og deltagelsesfokus. Der skal registreres objektive fund, der så efterfølgende skal holdes op imod aktivitet- og deltagelsestemaerne. Flytningen skaber en tydeligere systematik i forhold til, hvilke temaer, der optræder på et givent niveau i metoden.

Temaet dækker ikke det brede WHO sundhedsbegreb, men dækker over forhold, som har betydning for borgerens fysiske sundhed og funktionsevne.

Flere deltagere i den kommunale arbejdsgruppe fortæller, at de har haft brug for flere undertemaer til at registrere oplysninger vedrørende borgernes sundhed, hvorfor det nye tema imødekommer disse behov.

Begreb: Søvn

Beslutning: Undertemaet oprettes under 'Sundhedsforhold'

Begrundelse: Hvor begrebet 'døgnrytme' tidligere dækkede over forhold vedrørende søvn og døgnrytme, er begrebet nu delt i to, så der kan dokumenteres oplysninger om hvert forhold særskilt.

Begreb: Kost

Beslutning: Undertemaet oprettes under 'Sundhedsforhold'

Begrundelse: Begrebsafdækningen viste, at flere kommuner bruger KRAM-faktorerne til registrering af relevante oplysninger om borgers sundhed.

Begreb: Døgnrytme

Beslutning: Undertemaet oprettes under 'Sundhedsforhold'

<p>Begrundelse: Undertemaet er oprettet for at fremhæve døgnrytmen som en vigtig komponent i en persons sundhedstilstand. Begrebsafdækningen viste, at flere kommuner registrerer oplysninger om borgernes døgnrytme.</p>
<p>Begreb: Motion</p> <p>Beslutning: Undertemaet oprettes under 'Sundhedsforhold'</p> <p>Begrundelse: Begrebsafdækningen viste, at flere kommuner bruger KRAM-faktorerne til registrering af relevante oplysninger om borgers sundhed.</p>
<p>Begreb: Tobak</p> <p>Beslutning: Undertemaet oprettes under 'Sundhedsforhold'</p> <p>Begrundelse: Begrebsafdækningen viste, at flere kommuner bruger KRAM-faktorerne til registrering af relevante oplysninger om borgers sundhed. Termen tobak er valgt, da den dækker over diverse tobaksprodukter.</p>
<p>Begreb: Rusmidler</p> <p>Beslutning: Undertemaet oprettes under 'Sundhedsforhold'</p> <p>Begrundelse: Begrebsafdækningen viste, at flere kommuner bruger KRAM-faktorerne til registrering af relevante oplysninger om borgers sundhed. Sammen med den kommunale arbejdsgruppe blev det besluttet, at lade 'Alkohol' optages i det bredere dækkende begreb 'Rusmidler'.</p>
<p>Begreb: Fysisk helbred</p> <p>Beslutning: Undertemaet 'Helbredsforhold' udgår og 'Fysisk helbred' oprettes under 'Sundhedsforhold'</p> <p>Begrundelse: Det nye undertema fremhæver, at der registreres oplysninger om borgers fysiske helbred og sundhed og dermed ikke følger af psykiske forstyrrelser, da relevante informationer herom kan dokumenteres under 'Mentale funktioner'.</p>
<p>Begreb: Sundhedsfaglig behandling og træning</p> <p>Beslutning: Undertemaet 'Medicinsk behandling' erstattes af 'Sundhedsfaglig behandling og træning' under 'Sundhedsforhold'</p> <p>Begrundelse: Den kommunale arbejdsgruppe foreslog at undertemaet omdøbes, så der ikke alene fokuseres på at registrere oplysninger vedr. medicinsk behandling, men også andre former for behandling og/eller træning bevilget efter sundhedsloven.</p>
<p>Begreb: Relationer</p> <p>Beslutning: Aktivitet- og deltagelsestemaet 'Socialt liv' omdøbes til 'Relationer'. Det nuværende undertema 'Relationer' optages i begrebet 'Samspil og kontakt'.</p>

Dato: 10. februar 2020

Sags ID: SAG-2018-06636
Dok. ID: 2879216

E-mail: NIOF@kl.dk
Direkte: 3370 3130

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 11 af 16

Begrundelse: Der kan opstå forvirring omkring hvilket begreb, der skal anvendes, da 'Samspil og kontakt' og 'Relationer' væsensmæssigt overlapper hinanden. Et samlet begreb med en bredere definition vil angiveligt nemmere kunne anvendes under udredningen og på samme tid understøtte bedre data.

Betegnelsen 'Socialt liv' var desuden meget tæt på 'Sociale forhold', hvilket kunne give anledning til misforståelser.

Begreb: Varetage relationer til netværk

Beslutning: Undertemaet 'Netværk' omdøbes til 'Varetage relationer til netværk'.

Begrundelse: Undertemaet 'Netværk' er nu omdøbt og placeret under 'Omgivelser'. 'Varetage relationer til netværk' er nu oprettet, så der i højere grad fokuseres på at registrere oplysninger om borgerens formåen ift. at kunne varetage relationer til sit netværk.

Den sproglige ændring skal desuden tydeliggøre, at undertemaet adskiller sig fra 'Personer i netværk', så det begrebslige sammenfald minimeres og undertemaets anvendelse præciseres.

Begreb: Varetage uddannelse

Beslutning: 'Uddannelse' omdøbes til 'Varetage uddannelse'.

Begrundelse: Undertemaet er omdøbt til 'Varetage uddannelse', så der i højere grad fokuseres på at registrere oplysninger om borgerens formåen ift. at kunne varetage et uddannelsesforløb.

Den sproglige ændring tydeliggør desuden, at undertemaet adskiller sig fra 'Uddannelse og job', så det begrebslige sammenfald minimeres og undertemaets anvendelse præciseres.

Begreb: Varetage beskæftigelse

Beslutning: 'Beskæftigelse' omdøbes til 'Varetage beskæftigelse'.

Begrundelse: Undertemaet er omdøbt til 'Varetage beskæftigelse', så der i højere grad fokuseres på at registrere oplysninger om borgerens formåen ift. at kunne varetage beskæftigelse. Den sproglige ændring tydeliggør desuden, at undertemaet adskiller sig fra 'Uddannelse og job', så undertemaets anvendelse præciseres.

Begrebets synonym 'Have lønnet beskæftigelse' er også en funktionsevnetilstand i FSIII.

Begreb: Varetage økonomi

Beslutning: 'Privatøkonomi' omdøbes til 'Varetage økonomi'.

Dato: 10. februar 2020

Sags ID: SAG-2018-06636
Dok. ID: 2879216

E-mail: NIOF@kl.dk
Direkte: 3370 3130

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 12 af 16

Begrundelse: Undertemaet er omdøbt til 'Varetage økonomi', så der i højere grad fokuseres på at registrere oplysninger om borgerens formåen ift. at kunne varetage basale opgaver i relation til dennes økonomi.

Den sproglige ændring tydeliggør desuden, at undertemaet adskiller sig fra 'Økonomisk situation', så det begrebslige sammenfald minimeres og undertemaets anvendelse præciseres.

Begreb: Håndtere post

Beslutning: Undertemaet 'Håndtere post' oprettes under 'Samfundsliv'

Begrundelse: Projektets pilottest viste, at det ikke var tilstrækkeligt at håndtering af post var en del af "Anvende kommunikationsudstyr og -teknikker". Det er et område, som mange borgere får hjælp og støtte til pga. en nedsat funktionsevne eller et socialt problem.

Begreb: Anvende kommunikationsudstyr og -teknikker

Beslutning: 'Anvendelse af kommunikationshjælpemidler og -teknikker' omdøbes til 'Anvende kommunikationsudstyr og -teknikker'. Undertemaet 'Kommunikationsmiddel' optages heri.

Begrundelse: Undertemaet 'Kommunikationsmiddel' er nu indlejret i "Anvende kommunikationsudstyr og -teknikker", da de to undertemaer væsensmæssigt overlapper hinanden.

Begreb: Praktiske opgaver

Beslutning: Overtemaet omdøbes fra 'Praktiske opgaver i hjemmet'

Begrundelse: Det vurderes, at den sproglige ændring ikke har betydning for den umiddelbare forståelse overtemaet.

Begreb: Passe ejendele

Beslutning: Undertemaet omdøbes fra 'Praktiske opgaver'

Begrundelse: Der knytter mere an til ICF. Benævnelsen stemmer bedre overens med begrebets indhold og betydning.

Den sproglige ændring skal understøtte, at der ikke ansøres til automatisk at vælge den enslydende ydelse "Støtte til praktiske opgaver" i det fælleskommunale indsatskatalog, da specificering af mulige indsatser skal bero på en samlet faglig vurdering af borgerens situation.

Begreb: (Opsplitning af 'Rengøring og tøjvask')

Beslutning: Undertemaet 'Rengøring og tøjvask' opsplittes til to selvstændige undertemaer.

Dato: 10. februar 2020

Sags ID: SAG-2018-06636
Dok. ID: 2879216

E-mail: NIOF@kl.dk
Direkte: 3370 3130

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 13 af 16

Begrundelse: Flere deltagere i den kommunale arbejdsgruppe foreslog ændringen. Begrundelsen er, at der er for stor en væsensforskel mellem de to aktiviteter.

Begreb: Varetage bolig

Beslutning: Begrebet omdøbes fra 'Skaffe sig bolig' og skifter placering til 'Samfundsliv'

Begrundelse: Der har vist sig et behov for at udvide begrebet til at omhandle processen i at anskaffe, etablere sig i, fastholde og afhænde en bolig.

Dato: 10. februar 2020

Sags ID: SAG-2018-06636
Dok. ID: 2879216

E-mail: NIOF@kl.dk
Direkte: 3370 3130

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 14 af 16

Begreb: Varetage sin seksualitet

Beslutning: Undertemaet oprettes under 'Egenomsorg'.

Begrundelse: Der har tidligere manglet et sted at registrere oplysninger om borgernes evne til at kunne varetage sin seksualitet, hvis det vurderes at være relevant for borgerens situation og behov for hjælp og støtte.

Begreb: Varetage egen sundhed

Beslutning: Undertemaet oprettes under 'Egenomsorg'.

Begrundelse: Den kommunale arbejdsgruppe foreslog, at der skulle oprettes et undertema, som specifikt retter sig mod borgerens varetagelse af sit velvære, helbred og fysiske og psykiske velbefindende.

Begrebet er også en funktionsevnetilstand i FSIII.

Begreb: Dyrke interesse

Beslutning: Undertemaet oprettes under 'Egenomsorg'.

Begrundelse: Under projektets testfase viste der sig et behov for, at der mangler et begreb for borgerens evne til at dyrke sin interesse i kategorien aktivitet- og deltagelseskategorien.

Begreb: Personer i netværk

Beslutning: Undertemaet omdøbes fra 'Netværk' og omplaceres til 'Omgivelser'

Begrundelse: Omplaceringen skyldes, at der med begrebet fokuseres på, at der registreres oplysninger om personer, som udgør hele eller dele af borgers netværk, og altså drejer sig om noget uden for borgeren selv. Begrebet er dermed ikke en aktivitets- og deltagelseskategori.

Omdøbningen skal præcisere, at der er tale om en registrering af personer af betydning for borgerens netværk og adskiller sig dermed fra aktivitet- og deltagelsestemaet 'Varetage relationer til netværk'.

For at gøre termerne mere handlingsorienterede og understøtte, at der er tale om aktivitet og deltagelse, er der fra version 2.0 til 3.0 foretaget ændringer i følgende termer:

- Gang og bevægelse → Gå og bevæge sig
- Færden med transportmidler → Færdes med transportmidler
- Af- og påklædning → Klæde sig af og på
- Vask → Vaske sig
- Kropspleje → Pleje sin krop
- Toiletbesøg → Gå på toiletet
- Seksuel aktivitet → Varetage sin seksualitet
- Hjælp og omsorg → Udvide hjælp og omsorg for andre
- Indkøb → Købe ind
- Madlavning → Lave mad
- Rengøring → Gøre rent
- Tøjvask → Vaske tøj
- Skaffe sig bolig → Varetage bolig
- Anvendelse af kommunikationsmidler og -teknikker → Anvende kommunikationsudstyr- og teknikker
- Samspil og kontakt → Indgå i samspil og kontakt
- Sociale fællesskaber → Deltage i sociale fællesskaber og fritidsaktiviteter

Dato: 10. februar 2020

Sags ID: SAG-2018-06636
Dok. ID: 2879216

E-mail: NIOF@kl.dk
Direkte: 3370 3130

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 15 af 16

- Kommune**
- Ballerup Kommune
  - Brøndby Kommune
  - Esbjerg Kommune
  - Frederiksberg Kommune
  - Gladsaxe Kommune
  - Hedensted Kommune
  - Herlev Kommune
  - Holstebro Kommune
  - Horsens Kommune
  - Høje-Taastrup Kommune
  - Kolding Kommune
  - Københavns Kommune
  - Odense Kommune
  - Rudersdal Kommune
  - Svendborg Kommune
  - Aalborg Kommune

Dato: 10. februar 2020

Sags ID: SAG-2018-06636
Dok. ID: 2879216

E-mail: NIOF@kl.dk
Direkte: 3370 3130

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 16 af 16

Kort over de 16 deltagerkommuner ved workshops vedr. funktionsevnebegreber